

## شیوه‌نامه تشویق و پشتیبانی از مخترعان دانشگاه علامه طباطبائی

### مقدمه

نظر به سهم مهم و قابل توجه دانشگاه‌ها در تولیدات علمی و صنعتی و توجه و حرکت دانشگاه‌ها به سمت کارآفرینی و پاسخ‌گویی به مشکلات جامعه و صنعت، حمایت از فعالان دانشگاهی در این حوزه، در چارچوب مقررات جاری کشوری و در قالب سیاست‌های دانشگاه، می‌تواند اثر قابل ملاحظه‌ای در انگیزه‌بخشی و رغبت‌افزایی دانشگاهیان خلاق داشته باشد. به‌علاوه، این حمایت می‌تواند موجب تسهیل و تسریع برقراری ارتباط بین دانشگاه، جامعه و صنعت شده و اختراعاتی که در دانشگاه‌ها زودتر و بهتر به پهنه صنعت و جامعه برسد. از این روی، به‌منظور کمک به پژوهشگران دانشگاهی در تبدیل دانش به اختراع و فناوری و حفظ حقوق مادی و معنوی آنها و حمایت از دستاوردهای ایشان، از مخترعان دانشگاه علامه طباطبائی براساس مفاد این شیوه‌نامه و با امان نظر به قوانین و مقررات جاری کشور به‌ویژه قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری اسلامی<sup>۱</sup> حمایت می‌شود.

### ماده ۱: اهداف

الف) تقویت زمینه نوآوری و تولید و ارائه محصولات دانش بنیان؛

ب) تبدیل دارایی فکری به ثروت؛

ج) اشاعه فرهنگ احترام به مالکیت فکری و حفاظت از آن؛

د) حمایت بیشتر از مخترعین و تشویق آنها؛

ه) ارتقای رتبه دانشگاه علامه طباطبائی در سطح ملی و بین‌المللی.

### ماده ۲: تعاریف

الف) دانشگاه: منظور دانشگاه علامه طباطبائی است.

ب) اختراع:<sup>۲</sup> طبق ماده ۱ قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری (۱۳۸۶)، اختراع نتیجه فکر فرد یا افراد است که برای اولین بار فرایند یا فرآورده‌ای خاص را ارائه می‌کند و مشکلی را در یک حرفه، فن، فناوری، صنعت و مانند آنها حل می‌کند.

ج) مخترع:<sup>۳</sup> فرد/ افرادی که اختراعی را می‌آفریند/ می‌آفرینند.

۱. مصوب ۱۳۸۶ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی

۲- Invention

۳- Inventor

د) اختراع قابل ثبت:<sup>۴</sup> اختراعی که به موجب مقررات کشوری که در آنجا درخواست ثبت شده، قابل ثبت و حمایت باشد. در ایران طبق ماده ۲ قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری (۱۳۸۶)، اختراعی قابل ثبت است که حاوی ابتکار جدید و دارای کاربرد صنعتی باشد.

ه) فرایند ثبت اختراع: فرایندی که با تکمیل اظهارنامه ثبت اختراع<sup>۵</sup> و ارسال آن به مرجع صالح شروع شده و پس از طی مراحل قانونی، به ثبت اختراع در دفتر ثبت اختراعات مرجع صالح منجر می‌شود.

و) مرجع صالح: سازمان یا اداره‌ای که توسط مقررات کشوری که درخواست ثبت در آنجا صورت گرفته، برای ثبت اختراع و صدور گواهی‌نامه ثبت اختراع صلاحیت دارد. این مرجع در ایران، مرکز مالکیت معنوی است که جزء تشکیلات سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و زیر مجموعه قوه قضائیه است.

ز) ارزیابی اختراع:<sup>۶</sup> فرایندی که توسط مرجع صالح یا سازمان مشخص شده از طرف آن یا دانشگاه به‌منظور سنجش شرایط لازم در اختراع قابل ثبت، انجام می‌شود.

ح) گواهی تأیید اختراع:<sup>۷</sup> گواهی‌ای است که پس از ارزیابی اختراع، توسط ارزیاب یا مرجع صالح صادر شده و بر قابلیت ثبت اختراع یا مفید بودن آن در صنعت دلالت دارد.

ط) ثبت ملی:<sup>۸</sup> ثبت اختراع در یک کشور (ایران یا کشور دیگر) که به موجب مقررات ملی آن کشور صورت می‌گیرد.

ی) ثبت بین‌المللی:<sup>۹</sup> ثبت اختراع در چارچوب معاهده همکاری در زمینه ثبت اختراعات<sup>۱۰</sup> که می‌تواند به ثبت اختراع در چند کشور عضو این معاهده منجر شود.

ک) گواهی‌نامه ثبت اختراع:<sup>۱۱</sup> سندی که مرجع صالح برای حمایت از اختراع صادر می‌کند و دارنده آن می‌تواند از حقوق انحصاری بهره‌مند شود.

ل) گواهی‌نامه ثبت اختراع در ایران: طبق ماده ۳ قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری (۱۳۸۶)، گواهی‌نامه ثبت اختراع سندی است که مرکز مالکیت معنوی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور برای حمایت از اختراع صادر می‌کند و دارنده آن می‌تواند از حقوق انحصاری بهره‌مند شود.

### ماده ۳: شخص مشمول تشویق

شخص مخترع در صورتی که دارای گواهی‌نامه ثبت اختراع باشد، با یکی از عناوین زیر می‌تواند مشمول تشویق قرار گیرد.

---

<sup>۴</sup>- Patentable Invention

<sup>۵</sup>- Application

<sup>۶</sup>- Invention Examination

<sup>۷</sup>- Invention Certificate

<sup>۸</sup>- National Registration

<sup>۹</sup>- International Registration

<sup>۱۰</sup>- Patent Cooperation Treaty (PCT)

<sup>۱۱</sup>- Patent

الف) عضو هیأت علمی دانشگاه، دانشجوی دانشگاه، کارکنان دانشگاه؛

ب) سایر اشخاص به شرط ارتباط با واحدهای زیر مجموعه دانشگاه مانند: پارک علم و فناوری، آزمایشگاه علوم شناختی و ... تبصره ۱: ارتباط با واحدهای زیرمجموعه دانشگاه باید به تأیید کمیته پذیرش و ارزیابی پارک علم و فناوری دانشگاه برسد.

#### **ماده ۴: اختراع قابل قبول**

تأیید اعتبار گواهی ثبت اختراع بر عهده کمیته پذیرش و ارزیابی پارک علم و فناوری دانشگاه است.

#### **ماده ۵: انواع تشویق**

##### **۵-۱ اعضای هیأت علمی**

##### **الف) تشویق مالی**

مطابق جدول ۱ از ماده ۷

##### **ب) تشویق معنوی**

۱. برای تولید دانش فنی/ اختراع یا اکتشاف منجر به تولید و تجاری سازی محصول یا فرآیند با تأیید مراجع ذی صلاح وزارتین و نیز هر نوآوری که برای حل مشکلات و معضلات کشور مؤثر باشد و یا منجر به تولید خدمت یا محصول جدیدی در کشور شود؛ مطابق بند ۸ آئین نامه ارتقاء اعضای هیأت علمی آموزشی و بند ۸ آئین نامه ارتقاء اعضای هیأت علمی پژوهشی، امتیاز اعطاء خواهد شد.

۲. ارائه تقدیرنامه به مخترع

۳. معرفی به بنیاد ملی نخبگان

##### **۵-۲ اعضای غیر هیأت علمی ذکر شده در ماده ۳ شیوه نامه**

##### **الف) تشویق مالی**

مطابق تبصره جدول ۱ از ماده ۷

##### **ب) تشویق معنوی**

۱. ارائه تقدیر نامه

۲. عضویت در دفتر استعدادهای درخشان و بهره مندی از امتیازات آن

۳. معرفی به بنیاد ملی نخبگان

#### **ماده ۶: شرایط تشویق**

الف) ارائه اسناد مربوطه به دانشگاه؛

ب) تأیید کمیته پیگیری و ارزیابی پارک علم و فناوری دانشگاه؛

#### **ماده ۷: میزان تشویق مالی**

تشویق مالی به شرح جدول زیر محاسبه و به ذینفع (ذینفعان) پرداخت می‌شود.

**جدول (۱) میزان مبلغ تشویقی در اختراعات ثبت شده**

| موضوع                                               | مبلغ تشویق                         |
|-----------------------------------------------------|------------------------------------|
| اختراع یا اکتشاف ملی (با تأیید مراجع ذیصلاح)        | حقوق مرتبه پایه $\times$ ضریب ۱/۲۵ |
| اختراع یا اکتشاف بین المللی (با تأیید مراجع ذیصلاح) | حقوق مرتبه پایه $\times$ ضریب ۱/۵  |

تبصره ۲: میزان مبلغ تشویقی در اختراعات ثبت شده دانشجویان دوره (کارشناسی، ارشد و دکتری) و کارکنان دانشگاه، سایر اشخاص غیر هیئت علمی مرتبط با دانشگاه معادل ۱۰۰٪ مبلغ استادیار پایه ۱ و بدون در نظر گرفتن جدول سهم نویسندگان، محاسبه می‌شود.

تبصره ۳: میزان سهم هر شخص براساس درصد اختراع (Patent) مطابق جدول زیر پرداخت می‌شود.

**جدول (۲) نحوه تعلق مبلغ تشویق به ذی‌نفع (ذینفعان)**

| میزان سهم هر شخص براساس درصد اختراع | میزان پرداخت |
|-------------------------------------|--------------|
| تا ۵۰٪ به بالا                      | ۱۰۰٪         |
| تا ۴۰٪ به بالا                      | ۸۰٪          |
| تا ۳۰٪ به بالا                      | ۷۰٪          |
| تا ۲۰٪ به بالا                      | ۶۰٪          |
| تا ۱۰٪ به بالا                      | ۵۰٪          |

#### ماده ۸: شرط اجرایی شدن شیوه‌نامه

این شیوه‌نامه در ۸ ماده و ۳ تبصره تنظیم و پس از تأیید و تصویب در شورای پژوهشی دانشگاه در تاریخ ۱۳۹۹/۰۲/۰۶ و تصویب هیئت رئیسه دانشگاه، در تاریخ ۱۴۰۴/۰۴/۲۹ قابل اجرا است. در ضمن مسئولیت حسن اجرای آن بر عهده معاونت پژوهشی دانشگاه است.